

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ (Print media) ที่มีประสิทธิภาพมากในด้านการสื่อสาร ภายในระบบสังคมที่เป็น ชุมชน จังหวัด รัฐ หรือประเทศ กอนวิทย กระจายเสียงและโทรทัศน์เป็นเวลานาน บทบาทที่สำคัญของหนังสือพิมพ์คือ การรายงานและอธิบายความหมายของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ประชาชนได้ทราบ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างมาก^๑

ปัจจุบันหนังสือพิมพ์สามารถนำข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศเสนอต่อประชาชนได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และส่งไปได้ทุกหนทุกแห่งที่การคมนาคมไปถึง ประกอบกับคุณสมบัติข้อใดเปรียบในแง่ที่เป็นสื่อที่มีความคงทนเก็บไว้ได้นาน หนังสือพิมพ์จึงเปรียบเสมือนกระจกเงาบานใหญ่สะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน หนังสือพิมพ์ในอดีตเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่จะชี้ให้เห็นว่ายุคใด สมัยใด บานเมืองมีความเจริญหรือจุดเลื่อมทางใดอย่างไร สำหรับปัจจุบันหนังสือพิมพ์ก็ยังมีอิทธิพลและความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ

นอกจากนี้ถ้าพิจารณาให้ดูจะเห็นว่าทัศนคติต่าง ๆ ของมนุษย์เราที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมนั้น ได้ถูกหล่อหลอมมาจากสื่อมวลชนอันใดแก หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ เกือบจะทั้งสิ้น ภาพในสมองของเราเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถาบันอย่างหนึ่งอย่างใดนั้น ก็ย่อมจะเป็นภาพ (Image) ซึ่งสื่อดังกล่าวจะเป็นผู้หาแบบให้เราเกือบจะทั้งหมด เพราะฉะนั้นถ้าเราจะพิจารณาในทางกลับกัน สื่อดังกล่าวจะทรงพลังอย่างหนึ่งอย่างใดในอันที่จะกำหนดทัศนคติของมนุษย์ได้^๒

^๑ Hadley Read, "Writing for Newspaper", Communication Methods for All Media, (Illinois: University of Illinois Press, 1972), P.124.

^๒ เกษม ศิริสัมพันธ์ คร., "ข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์", เอกสารสม. ๑๓, แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (พระนคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, ๒๕๑๓), หน้า ๘.

ในรายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้เสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า หนังสือพิมพ์ควรร่วมมือกับรัฐบาลทั้งในฐานะเป็นตัวกลางนำข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ไปสู่ประชาชนและเป็นผู้ให้การศึกษแก่ประชาชนด้วย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจกว้างขึ้น และช่วยให้คนอ่านหนังสือคล่องขึ้น และรัฐบาลควรดำเนินมาตรการเพื่อให้หนังสือพิมพ์และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ มีบทบาทให้การศึกษานอกโรงเรียนมากขึ้น โดยส่งเสริมการจัดทำเนื้อหาที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิตของประชาชน เช่น การวางแผนครอบครัว การเลี้ยงดูเด็ก การรักษาสุขภาพ ความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เป็นต้น

* คุ้ยเหตุที่หนังสือพิมพ์กำลังมีบทบาทมากต่อการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมดังกล่าว เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ผู้วิจัยสนใจอยากจะทำการวิจัยค้นหาหาข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการศึกษามากยิ่งขึ้น อย่างน้อยผลการวิจัยที่ใคร่รับครั้งนี้ก็คงจะเป็นประโยชน์แก่หนังสือพิมพ์ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่กำลังดำเนินงานและศึกษาคนควาเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่แล้ว

* อนึ่งเนื่องด้วยอาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกำลังมีบทบาทอย่างสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นที่ยกย่องว่าเป็นชนชั้นสมองของประเทศ มีความคิดเห็นเป็นเหตุเป็นผลในอันที่จะก่อให้เกิดความเจริญในทางสร้างสรรค์ และความก้าวหน้าแก่สังคม และบทบาทของหนังสือพิมพ์เป็นที่ยอมรับว่า มีส่วนช่วยพัฒนาสังคมมนุษย์ให้เจริญก้าวหน้า อีกทั้งลักษณะของหนังสือพิมพ์ที่มองเห็นได้อย่างเด่นชัดว่า เนื้อหาประเภทต่าง ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาที่ให้การศึกษาด้านสังคมศาสตร์ เกือบจะทั้งสิ้น ทำให้ผู้วิจัยคิดว่า ถ้าจะมีการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ต่อการศึกษาแล้ว หัวข้อวิจัยที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา คือ

คณะกรรมการวางพื้นฐานปฏิรูปการศึกษา, "สภาพของสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา", การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม, (รายงานเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี, ๒๕๑๗), หน้า ๑๕๒

เรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาดังคมศาสตร์ เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา" จะมีประโยชน์เหมาะสมที่สุดในสภาพปัจจุบัน และผลการวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะมีส่วนทำให้เกิดการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในด้านคุณภาพของหนังสือพิมพ์ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาได้ไม่มากนัก

View ?

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์คือ

๑. เพื่อทราบลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน ความสนใจในเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน ของอาจารย์และนักศึกษาดังคมศาสตร์ ซึ่งทำการสอนและเรียนในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
๒. เพื่อทราบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาดังคมศาสตร์ เกี่ยวกับประโยชน์และความเหมาะสมของปริมาณเนื้อหาในหน้าหนังสือพิมพ์รายวันปัจจุบัน ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงหนังสือพิมพ์รายวันให้มีประโยชน์และคุณค่าต่อสังคมและการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้วางขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาจารย์และนักศึกษาดังคมศาสตร์ ในแต่ละคณะหรือสาขาวิชาการ ระดับปริญญาตรี โดยสุ่ม ๕% จากจำนวนอาจารย์ประจำทั้งชายและหญิง และ ๕% ของจำนวนนักศึกษายชายและหญิงที่มาเรียนประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้เป็นตัวแทนของอาจารย์และนักศึกษาดังคมศาสตร์ทั้งหมด

๒. หนังสือพิมพ์ที่การวิจัยหมายถึง ได้แก่หนังสือพิมพ์รายวันซึ่งตั้งสำนักพิมพ์ใน กรุงเทพฯ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ผู้วิจัยปรารถนาที่จะให้ผลวิจัยออกมาสมบูรณ์และเที่ยงตรงมากที่สุด แต่ผลอาจจะไม่สมบูรณ์และคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปบ้างทั้งนี้เนื่องจาก

๑. การวิจัยครั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย ได้มาจากการเก็บ และรวบรวมข้อมูลที่มาจากแบบสอบถามอย่างเดียว มิได้ใช้เทคนิคในการรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ
ช่วย

๒. แบบสอบถามที่ใช้สำรวจ อาจสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจนพอ

๓. ตัวอย่างประชากรที่เลือกสุ่มมาศึกษา จากจำนวนอาจารย์และนักศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพียง ๕% อาจจะเป็นตัวแทนของอาจารย์และนักศึกษานของแต่ละมหาวิทยาลัย และตัวแทนของอาจารย์และ นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ไม่ครบ

๔. ตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้อาจจะตอบคำถามโดยคาดคะเนเอาหรือตอบอย่าง ไม่นัดใจเนื่องจากผู้ตอบขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหนังสือพิมพ์มาก่อน หรือบางคน อาจจะสนใจอ่านหนังสือพิมพ์อย่างผิวเผิน หรืออาจจะเคยได้อ่านเป็นบางฉบับเท่านั้น เนื่องจาก โอกาสหรือฐานะทางเศรษฐกิจไม่อำนวยให้

๕. ตัวอย่างประชากรที่สุ่มจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยเฉพาะนักศึกษา ส่วนมาก ไม่มาฟังคำบรรยายที่มหาวิทยาลัยตามปกติ แต่จะมาเฉพาะตอนสอบเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสุ่ม ตัวอย่างประชากรจากยอดจำนวนที่คาดคะเนว่ามานั่งเรียนเป็นประจำตลอดภาคการศึกษาเท่านั้น จึงเป็นจำนวนที่ผู้วิจัยคาดคะเนเอา โดยอาศัยข้อมูลจากคำบอกเล่าของเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ อาจารย์ และนักศึกษาคณะต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยไปสำรวจ ซึ่งอาจจะ เป็นจำนวนใกล้เคียงจำนวนที่แท้จริงเท่านั้น

ขอตกลงเบื้องต้น

๑. อาจารย์คณาจารย์และนักศึกษาต่อนักศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความรู้และความสมควรติดต่อสัมพันธ์กัน หมดทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะไม่มีผลในด้านความได้เปรียบเสียเปรียบในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

๒. ให้ถือว่าภาวะจิตใจและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในขณะตอบแบบสอบถาม ไม่มีอิทธิพลใด ๆ ที่ทำให้การตอบแบบสอบถามทั้งของอาจารย์และนักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัยคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ในความคิดเห็นของผู้ตอบ

๓. อาจารย์และนักศึกษาทั้งสามมหาวิทยาลัยดังกล่าวที่เลือกมาศึกษา เป็นตัวแทน ของอาจารย์และนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ได้

คำจำกัดความ

คำจำกัดความของการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อให้ครอบคลุมถึงเนื้อเรื่องและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ จึงขอกำหนดความหมายของคำดังต่อไปนี้คือ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่แสดงออกมามีทั้งลักษณะนิมาน (Positive) คือพอใจและนิยมชมชอบ และลักษณะนิเสห (Negative) คือไม่พอใจ ไม่สนใจ

ความคิดเห็นในที่นี้หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของประชากรทั้งหมดที่ตอบคำถาม ซึ่งเป็นตัวแทนของอาจารย์และนักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์

อาจารย์ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนประจำในสถาบันการศึกษา

อาจารย์ ในที่นี้หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนประจำในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งรวมหมายถึง ตำแหน่งอาจารย์ผู้ช่วย อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์

นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนประจำในสถาบันการศึกษา

นักศึกษาในที่นี้หมายถึง ผู้เรียนประจำในมหาวิทยาลัย จะมีการบังคับเวลาเรียนหรือไม่

ก็ตาม จะเรียนโดยมีวิธีการวัดผลในระบบคะแนน หรือระบบหน่วยกิตก็ได้ และมีความหมายเหมือนกับ "นิสิต" ซึ่งใช้เรียกผู้เรียนในบางมหาวิทยาลัยด้วย

สาขาสังคมศาสตร์ (Social Science) หมายถึงการศึกษาค้นคว้าการศึกษา หรือครุศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารธุรกิจ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา สังคมสงเคราะห์ เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ การบัญชี อักษรศาสตร์หรือภาษาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ (สาขาทั่วไป) วารสารศาสตร์ นิเทศศาสตร์ และสื่อสารมวลชน^๕

สาขาสังคมศาสตร์ในที่นี้หมายถึงเฉพาะการศึกษาค้นคว้าดังกล่าวในระดับปริญญาตรีเท่านั้น

บทบาท (Roles) หมายถึงการกระทำที่มีผลต่อ

บทบาทในที่นี้หมายถึงหนังสือพิมพ์มีการกระทำที่มีผลต่อการศึกษาอย่างไรบ้าง

การศึกษา หมายถึงการเล่าเรียนทางวิชาการตลอดจนถึงการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ใหม่ ๆ

การศึกษาในที่นี้หมายรวมถึงการศึกษาแบบมีระเบียบแบบแผน (Formal Education) คือการศึกษาในสถานการศึกษา และการศึกษาแบบไม่มีระเบียบแบบแผน (Informal Education) ซึ่งเป็นการศึกษาที่ไม่มีห้องเรียนไม่มีครูสอน และอาจจะเรียนรู้ได้จากสิ่งรอบ ๆ ตัวของเรา ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่ชีวิตตลอดไป

หนังสือพิมพ์ หมายถึงสิ่งพิมพ์ซึ่งมีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม^๖

^๕ สำนักงาน ก.พ., คู่มือหลักสูตรปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถานการศึกษาภายในประเทศ, (ฝ่ายหลักสูตรและคุณวุฒิ กองวิชาการ, ๒๕๑๖).

^๖ จาก พ.ร.บ. การพิมพ์, ๒๔๘๔.

หนังสือพิมพ์ในที่นี้ หมายถึงหนังสือพิมพ์รายวันเท่านั้น ทั้งที่ออกเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้
ผู้วิจัยคาดว่าจะผลวิจัยเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อ

๑. หน่วยงานราชการ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชนและการศึกษา
๒. การเรียนการสอนวิชาการด้านหนังสือพิมพ์ของสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ
๓. เป็นประโยชน์โดยตรงแก่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับในการปรับปรุงเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะในด้านการศึกษา
๔. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยคนคว้าเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ในค่านอื่น ๆ ต่อไป

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยของในประเทศ

นพพร ปรีชญะ^๓ ได้ศึกษาความสนใจของนิสิตมหาวิทยาลัยในพระนคร ต่อเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มประชากรที่เป็นนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ๕ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน ๔๒๕ คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

^๓ นพพร ปรีชญะ, "การศึกษาความสนใจของนิสิตมหาวิทยาลัยในพระนครต่อเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวัน", (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘).

- ๑. นิสิตส่วนใหญ่นิยมอ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำ เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น
- ๒. นิสิตส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันประมาณวันละ ๑๕ นาทีในห้องสมุด และเมื่ออ่านแล้วมีความเชื่อถือในหนังสือพิมพ์รายวันเกินกว่าร้อยละ ๕๐
- ๓. นิสิตส่วนใหญ่สนใจข่าวที่เป็นสาระ เช่น ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวต่างประเทศและข่าวในประเทศ รองลงมาคือข่าวเบา ๆ ซึ่งเกี่ยวกับข้อคิดและเรื่องขำขันต่าง ๆ และนิสิตชายนิยมอ่านข่าวที่เป็นสาระมากกว่านิสิตหญิง

และในปีเดียวกัน จุณวัฒน์ กิตติเวช ได้ศึกษาความสนใจและทัศนคติของเยาวชนโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวัน โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง ๖๐๖ คน ปรากฏผลว่า

- ๑. เยาวชนส่วนใหญ่ยังมีความสนใจต่อการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันน้อยมากเพียงร้อยละ ๔๖.๓๗
- ๒. เยาวชนที่อ่านหนังสือพิมพ์รายวันมีทัศนคติต่อหนังสือพิมพ์รายวันว่าทำให้เกิดผลดีมากกว่าผลเสีย
- ๓. เพศ วัย ชั้นเรียน โรงเรียน และระดับฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมของครอบครัว มีอิทธิพลต่อความสนใจและทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันเพียงเล็กน้อย

สินีนาด นิมวัฒนา ได้วิจัยเรื่อง การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่มีต่อข้อความในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากรที่สุ่มมาจากนักเรียนชั้น ม.ศ.๕ ของโรงเรียนสายปัญญา เทพศิรินทร์ และสาธิตจุฬา โรงเรียนละ ๕๐ คน เป็นนักเรียนแผนกศิลป์ ๒๕ คน และแผนกวิทยาศาสตร์ ๒๕ คน การวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๑. จุณวัฒน์ กิตติเวช, "การศึกษาความสนใจและทัศนคติต่อหนังสือพิมพ์รายวันของเยาวชนโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร", (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘).

๒. สินีนาด นิมวัฒนา, "การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่มีต่อข้อความในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน พ.ศ. ๒๕๑๐", (วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาตรี คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐).

๑. ลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์โดยทั่วไปนักเรียนชายชอบอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำมากกว่านักเรียนหญิง
๒. นักเรียนสนใจข่าวกิจกรรมผลงานที่ดีเด่นของนักศึกษา และนักเรียนทั้งในและต่างประเทศมากที่สุด สนใจรองลงมาคือวิจารณ์ข่าวการศึกษา ข่าวที่สนใจน้อยที่สุดคือข่าวการใหญ่ชนิดนักศึกษา
๓. ข่าวทั่ว ๆ ไป นักเรียนสนใจข่าวการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือข่าวเกี่ยวกับความเป็นไปของสังคม ส่วนข่าวที่สนใจน้อยที่สุดคือ ข่าวอาชญากรรมและข่าวอุบัติเหตุ
๔. นักเรียนชายสนใจการตอบปัญหาประจำวันมากกว่านักเรียนหญิง และชอบอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำมากกว่านักเรียนหญิงด้วย
๕. นักเรียนมีความสนใจในระดับน้อย ในคอลัมน์กฎหมาย ข่าวคดีทางศาล ข่าวการพยากรณ์อากาศและคอลัมน์ห้องแพทย์

รมย์ อุประมัย^{๑๐} ได้วิจัยเรื่องความสนใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทยในกรุงเทพฯ โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นส่งให้อาจารย์ ๕ มหาวิทยาลัยคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน ๒๓๕ คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. หนังสือพิมพ์ที่อาจารย์มหาวิทยาลัยชอบอ่านมากที่สุดฉบับภาษาไทยคือ สยามรัฐ เกล็นิวส์ ไทยรัฐ และพิมพ์ไทย ฉบับภาษาอังกฤษได้แก่ Bangkok Post
๒. ลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์ของอาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นดังนี้ อ่านที่บ้านมากที่สุด อ่านทุกวัน วันละ ๒ ฉบับ อ่านวันละ ๑๑ - ๒๐ นาที อ่านเฉพาะข่าวหรือบทความที่สนใจ อ่านข่าวการเมืองในประเทศในหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทย และอ่านข่าวการเมืองต่างประเทศในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ และอ่านเมื่อมีเวลาว่าง

^{๑๐} รมย์ อุประมัย, "การศึกษาความสนใจของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาอังกฤษ และภาษาไทยในกรุงเทพฯ", (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑).

- ๑๑ -

- ✓ ๓. อาจารย์ชายใช้เวลาอ่านมากกว่าอาจารย์หญิง
- ✓ ๔. อาจารย์ชายชอบอ่านเฉพาะข่าวหรือบทความที่สนใจ อาจารย์หญิงอ่านพาดหัวข่าวและข่าวที่ติดตามมาบ้าง
๕. อาจารย์มหาวิทยาลัยเมื่ออ่านหนังสือพิมพ์รายวันแล้วจะมีความเชื่อถือต่อเรื่องและคอลัมน์ที่อ่านเพียงครั้งเดียว
- ✓ ๖. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านหนังสือพิมพ์ทั้งในด้านการสอนและประโยชน์ทั่วไป

ประกอบ นาควานิช^{๑๑} ได้วิจัยเรื่องการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนอาชีวศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี โดยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากรที่สุ่มจากนักเรียนอาชีวศึกษาจำนวน ๔๔๔ คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนอาชีวศึกษาชายและหญิงส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ปรากฏว่านักเรียนอาชีวศึกษาร้อยละ ๒๕.๕๖ อ่านหนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำทุกวัน นักเรียนอาชีวศึกษาจะสนใจอ่านพาดหัวข่าวและรายละเอียดของข่าวที่ติดตามมาบ้าง โดยใช้เวลาอ่านประมาณวันละ ๑๐ - ๒๐ นาที นักเรียนเชื่อข้อเท็จจริงของข่าวเพียงครั้งเดียวเท่านั้น หนังสือพิมพ์ที่นิยมอ่านมากที่สุดคือ "ไทยรัฐ" รองลงมาคือ "แนวหน้า" แห่งยุค "เฉลิมวิสต์" และสนใจอ่านคอลัมน์ต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้คือ คอลัมน์วิชาการ ข่าวกีฬา ข่าวการศึกษา ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวบันเทิง และคอลัมน์กอลสตรี

๑๑

ประกอบ นาควานิช, "การอ่านหนังสือพิมพ์รายวันของนักเรียนอาชีวศึกษา ในจังหวัดพระนครและธนบุรี", (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓)

โสภณพรหม นามวงศ์^{๑๒} ได้ทำวิจัยเรื่องการใช้นั่งสื่อพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์การสอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี โดยใช้วิธีสังเกตแบบสอบถามไปยังครูสังคมศึกษาที่สอนชั้น ม.ศ.๔ และ ม.ศ.๕ ในโรงเรียนในจังหวัดพระนครและธนบุรี รวม ๕๔ โรงเรียน เป็นโรงเรียนราษฎร์ ๒๗ โรงเรียน โรงเรียนรัฐบาล ๒๗ โรงเรียน รวมจำนวนครูทั้งหมด ๑๕๐ คน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. หนังสือพิมพ์รายวันที่ครูสังคมศึกษาสนใจอ่านมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เพราะมีบทวิจารณ์ดี

๒. เรื่องราวที่ครูสังคมศึกษาสนใจและอ่านประจำได้แก่ข่าวการเมืองในประเทศและต่างประเทศ ข่าวการศึกษา

๓. ครูส่วนใหญ่ชอบหนังสือพิมพ์รายวันอ่านเองเป็นประจำประมาณวันละหนึ่งฉบับหรือมากกว่านั้น และอ่านทุกวันวันละประมาณ ๒ - ๓ ฉบับ อ่านในเวลาว่างเมื่อกลับจากโรงเรียน ใช้เวลาอ่านครั้งละ ๑๕ - ๓๐ นาทีขึ้นไป

๔. ครูสังคมศึกษาเห็นว่า หนังสือพิมพ์รายวันมีข่าวอาชญากรรมมากเกินไป และข่าวอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ทางการศึกษามีน้อย อย่างไรก็ตามครูยังเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันให้ความรู้ทางด้านสังคมศึกษาอยู่มาก และนำมาใช้ประกอบการสอนได้ ครูส่วนมากใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์การสอนในบางครั้ง มีผลทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น และครูยังได้นำมาให้ให้นักเรียนอ่านพร้อมทั้งบอกวิธีอ่านชี้แจงให้เห็นคุณและโทษด้วย

๕. ถ้ามีการปรับปรุงหนังสือพิมพ์รายวันเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเยาวชนแล้วครูเห็นว่า ควรปรับปรุงในด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ให้มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของเยาวชน และลดภาพหรือข่าวต่าง ๆ อันจะมีผลร้ายต่อพฤติกรรม หรือทัศนคติของเยาวชน

โสภณพรหม นามวงศ์, "การใช้นั่งสื่อพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์การสอนของครูสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครและธนบุรี", (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓).

กาญจนา เมธีกุล^{๑๓} ได้ทำวิจัยเรื่องประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อ
นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางมุลนาถวิทยาคม โดย
ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเป็นชั้น ๆ กล่าวคือขั้นต้นใช้แบบ Direct Observation
กล่าวคือเป็นการ Participant Observation และ Direct Interview ขั้นต่อไป
ใช้วิธีออกแบบสอบถามแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๑๕๒ คน เป็นชาย ๑๔๖ คน
และหญิง ๔๖ คน ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. หนังสือพิมพ์มีประสิทธิผลทางด้านการศึกษา ในเรื่องการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และสุขภาพอนามัย
๒. หนังสือพิมพ์มีประสิทธิผลทางด้านการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเกี่ยวกับอาชญากรรม
และโจรกรรม การเลือกอาชีพและการเดินขบวน
๓. หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อที่มีแรงกระตุ้นต่อนักเรียน อาจจะมีทั้งด้านดีและด้าน
เสีย นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างความประพฤติได้

จากรายงานสรุปการสำรวจสื่อสารมวลชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของศูนย์วิจัย
นิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๓^{๑๔} ซึ่งรายงานครั้งนี้เป็น
การศึกษาคนควาเกี่ยวกับสื่อมวลชนชนิดต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ของประเทศไทย จากการวิจัยที่สถาบันวิจัยในประเทศไทยทำไว้คือ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
(พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๑๒) การวิจัยของบริษัทีมา (ธันวาคม ๒๕๑๕) และจากฝ่ายวิจัยสำนัก
ข่าวสารอเมริกันกรุงเทพฯ (๒๕๐๗ - ๒๕๑๔)

^{๑๓}กาญจนา เมธีกุล, "การศึกษาประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อนักเรียนชาย
และนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางมุลนาถวิทยาคม", (สารนิพนธ์
โครงการ บ.ป.อ. คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๕).

^{๑๔}คณะนิเทศศาสตร์, รายงานสรุปการสำรวจสื่อสารมวลชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ประเทศไทย, (ศูนย์วิจัยนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓).

วัตถุประสงค์ของรายงานนี้มีอยู่ ๒ ประการ ประการแรกคือต้องการทราบว่ามีการสำรวจสื่อมวลชนชนิดใดบ้างแล้ว และใครคือผู้รับข่าวสารนั้น ๆ และควรจะศึกษาและวิจัยเพิ่มเติมในแง่ไหนบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของกัรเผยแพร่ข่าวสารที่เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว วัตถุประสงค์ที่สองคือพยายามหาแนวโน้มของสื่อมวลชนปัจจุบันว่า สื่อชนิดใดเป็นชนิดใด โดยศึกษาย้อนหลังไป ๖ - ๑๐ ปี นอกจากนี้เพื่อจะให้เห็นและเข้าใจถึงสภาพชนบททางคณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลบางประการเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างชนบทและตัวเมืองจากรายงานการวิจัยฉบับที่ ๔ ของสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาประกอบการศึกษาด้วย ผลการศึกษาจากรายงานการวิจัยดังกล่าวเกี่ยวกับสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์สรุปได้ดังนี้

ความบ่อยครั้งในการอ่านหนังสือพิมพ์

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการอ่านหนังสือพิมพ์ของชาวตะวันออกเฉียงเหนือปรากฏว่ายังไม่มีสถาบันหรือบุคคลใดศึกษาและเก็บข้อมูลเฉพาะภาค ข้อมูลที่ได้มานี้เป็นข้อมูลจากการสำรวจทั่วประเทศ ซึ่งปรากฏว่า ประชาชนในเขตเทศบาลอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่สูง โดยจะสังเกตได้จาก การวิจัยของบริษัทวิจัยคิมาร์ ๖๓% และของสำนักข่าวสารอเมริกัน ๕๓%

สำนักข่าวสารอเมริกันตั้งข้อสังเกตไว้ในปี ๒๕๑๒ ถึงการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่าไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ที่แน่นอน จาก ๔๐% ของชาวบ้านที่สุ่มตัวอย่างมา โดยปกติแล้วไม่อ่านหนังสือพิมพ์เลยแม้แต่ครูและผู้นำหมู่บ้านก็จะอ่านเป็นครั้งเป็นคราวเท่านั้นเอง

ข้อมูลของสถาบันประชากรศาสตร์ที่ทำการวิจัยทั่วประเทศแสดงว่า ผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันและเกือบทุกวัน จะมีเพียง ๓๓.๓% ในเขตเทศบาลและ ๑๑.๕% นอกเขตเทศบาล การวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ชาวชนบทไทยไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาค่อนข้างต่ำกว่าคนไทยในภาคอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามการอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวันของชาวชนบทอาจจะมีการเพิ่มขึ้นเนื่องจากที่มีศูนย์อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ตามโครงการศึกษาผู้ใหญ่ของกระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับเขตเทศบาล ตามรายงานของบริษัทวิจัยคิมาร์ ผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด คือ ชายหญิงที่มีอายุเฉลี่ยระหว่าง ๑๕ - ๓๐ ปี และผู้ชายจะอ่านมากกว่าผู้หญิง และเมื่อมีอายุสูงขึ้นจะอ่านหนังสือพิมพ์น้อยลง กลุ่มบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่จะอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งกว่ากลุ่มอื่น

หนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมที่สุด

จากการวิจัยของบริษัทคิมาร์ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดถึง ๕๔% หนังสือพิมพ์สยามได้รับความนิยม ๑๖% เกลิณีวิสต์ ๑๓% สยามรัฐและพิมพ์ไทย ได้รับความนิยมอย่างละ ๖% หนังสือพิมพ์จีนจีนเสียนเยอะเป่า ๑% การวิจัยของสำนักข่าวสารออเมริกันปี พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๑๔ ก็สนับสนุนรายงานข้างต้นนี้เช่นกัน

แม้ว่ากลุ่มบุคคลตัวอย่างจะมีความนิยมในหนังสือพิมพ์ตามเปอร์เซ็นต์ดังกล่าว แต่กลุ่มดังกล่าวก็ไม่ได้เห็นคล้อยตามไปกับหนังสือพิมพ์ทุกเรื่อง ดังจะเห็นได้จากคำถามของสำนักข่าวสารออเมริกันที่ว่า "หนังสือพิมพ์ฉบับไหนที่ท่านเห็นคล้อยตามที่สุด ในจำนวนนี้ ๗๒% ตอบว่าไทยรัฐ ๑๓.๒% เกลิณีวิสต์ ๕% สยามรัฐ และอีก ๑% เป็นของพิมพ์ไทย

เรื่องที่ผู้อ่านชอบ

การวิจัยของสำนักงานข่าวสารออเมริกันแสดงให้เห็นว่า กลุ่มบุคคลตัวอย่างชอบอ่านข่าวในประเทศ ตามด้วยข่าวอาชญากรรม ข่าวท้องถิ่น และข่าวต่างประเทศ นอกจากนี้สำนักงานข่าวสารออเมริกันยังได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ผู้อ่านทั้งประเทศชอบอ่านเรื่องที่แสดงความคิดเห็น เช่น วิธีการเขียนหรือวิจารณ์ข่าว ของนักหนังสือพิมพ์มากกว่าเนื้อหาที่เป็นจริง ยกเว้นข่าวอาชญากรรม และข่าวในประเทศ

007065

ลักษณะของผู้อ่าน

บริษัทวิจัยคิมาร์รายงานว่าผู้ชายในเขตเทศบาลมีเปอร์เซ็นต์การอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวันสูงกว่าผู้หญิง ค่ายเปอร์เซ็นต์เปรียบเทียบ ๗๕% กับ ๕๔% ตามลำดับ บุคคลอายุ ๑๕ - ๔๐ ปี จะอ่านหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งเท่า ๆ กัน แต่เปอร์เซ็นต์จะลดลงอย่างเห็นได้ชัดในผู้ที่มีอายุสูงกว่า ๔๐ ปีขึ้นไป เป็นที่น่าแปลกใจที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ

ในระดับปานกลางจะอ่านหนังสือพิมพ์เปอร์เซ็นต์สูงถึง ๔๔% ส่วนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมีเปอร์เซ็นต์เพียง ๓๓% และผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจะอ่านถึง ๕๔% จะเห็นว่าแม่ในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำก็มีเปอร์เซ็นต์อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันเกินกว่าครึ่ง

วิจัยของต่างประเทศ

Camp^{๑๕} ได้สำรวจเกี่ยวกับการใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นประจำในการสอนของนักเรียนเกรด ๔, ๕ และ ๖ ของโรงเรียนประจำตำบลในมลรัฐเพนซิลวาเนีย โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นเกรด ๔ จำนวน ๓๔ คน ครูประจำชั้นเกรด ๕ จำนวน ๓๘ คน ครูประจำชั้นเกรด ๖ จำนวน ๓๒ คน และครูพิเศษที่สอนชั้นที่ ๓ จำนวน ๓ คน ผลของการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๑. ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชั้นประถม และการใช้หนังสือพิมพ์เป็นประจำในห้องเรียนนั้นเป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอน

๒. ครูมีความเห็นยอมรับว่า หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญของการสื่อสารในสังคม และเป็นอุปกรณ์ที่สามารถใช้ในการสอนได้ทุกวิชา จึงควรให้นักเรียนได้รู้จักวิเคราะห์การใช้ข้ออย่างรอบคอบ โดยการแนะนำของครู

๓. เด็กชั้นประถมมีความสนใจหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับสูง เด็กชอบใช้หนังสือพิมพ์เป็นอุปกรณ์การเรียนของตน และหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งช่วยเพิ่มทักษะต่าง ๆ ในห้องเรียนได้

Morgan^{๑๖} ได้วิจัยเกี่ยวกับแบบ (patterns) การอ่านหนังสือพิมพ์ของกลุ่มประชากรต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ประชากรที่สุ่มมาจำนวน ๒,๓๒๖ คน

^{๑๕} Albert Camp, "A Survey of Current Practices in the Regular Use of the Daily Newspaper in Grade Four Five and Six of School Distrits in Pennsylvania", Dissertation Abstracts, (New York:26/3; September,1965) P.1420.

^{๑๖} Ernest Cecil Morgan, "Patterns of Newspaper Readership", A National Survey of Readership by Demographic Groups, Dissertation Abstracts, (New York:April, 1972) P. 5727 - A.

ซึ่งเป็นผู้เคยอ่านหนังสือพิมพ์รายวันในชุมชนของตนเองมาแล้วก่อนถูกสัมภาษณ์ ๑ สัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะของกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างกันในเรื่องแบบแผนของการอ่านอย่างเด่นชัด เช่น ชายกับหญิง คนที่มีอายุมากที่สุดกับคนที่มีอายุน้อยที่สุด และคนที่มีการศึกษาสูงที่สุดกับคนที่มีการศึกษาค่ำที่สุด คนที่แต่งงานแล้วกับคนที่เป็นโสด และคนที่ทำงานเต็มเวลากับคนที่ทำงานบางเวลาในหนึ่งวัน และคนที่ประกอบอาชีพกับคนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

การศึกษาเรื่องนี้ยังได้ขอสรุปอีกว่า การเลือกอ่านบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับบทบาทและสถานะของผู้อ่าน เช่น พื้นฐานทางครอบครัว เพศของผู้อ่าน การศึกษา สถานะการแต่งงาน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพิจารณาเลือกอ่านบทบรรณาธิการของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังปรากฏว่า เนื้อหาของข่าวที่มีจำกัด ไม่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการเลือกอ่านของผู้อ่านแต่อย่างใด

Galen^{๑๗} ได้วิจัยเรื่องความแตกต่างกันระหว่างผู้ออกรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์รายวันกับผู้ที่มิได้รับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์รายวัน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรงเป็นรายบุคคลกับประชากรที่เลือกมา ซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่จำนวน ๓๒๔ คน ซึ่งเป็นสมาชิกกับหนังสือพิมพ์ ๒๒๕ คน และมิได้เป็นสมาชิก ๙๙ คน ซึ่งอาศัยอยู่ใน Richland County รัฐไอโอไอ โดยมียัตถุประสงค์เพื่อจะทราบการตัดสินใจ และความเป็นไปได้ ว่าจะอะไรคือความแตกต่างซึ่งมีอยู่ระหว่างผู้เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกของหนังสือพิมพ์ the Mansfield News Journal อันเป็นหนังสือที่มีจำนวนจำหน่ายมากที่สุดใน Richland County ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

มีเครื่องช้อย ๓ ลักษณะที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างผู้ที่รับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์รายวัน และผู้ที่ไม่ได้รับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์รายวัน

๑. ลักษณะเกี่ยวกับหัวหน้าครอบครัว จากการสำรวจปรากฏว่า หัวหน้าครอบครัว ซึ่งมีอายุอยู่ระหว่าง ๓๕ - ๖๔ ปี สนใจและชอบที่จะบอกรับเป็นสมาชิกของหนังสือพิมพ์รายวัน มากกว่า หัวหน้าครอบครัวที่มีอายุต่ำกว่า ๓๕ ปี หรืออายุมากกว่า ๖๔ ปีขึ้นไป นอกจากนี้ ปรากฏว่า หัวหน้าครอบครัวที่มีสถานะทางอาชีพอยู่ในเกณฑ์สูง สนใจและชอบที่จะรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์รายวันมากกว่าหัวหน้าครอบครัวอื่น ๆ ที่สถานะอาชีพไม่ค้ำนัก และหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาสูงชั้น Diploma หรือมากกว่านั้นก็จะสนใจบอกรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์รายวัน มากกว่าหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาค่ำกว่า

๒. ลักษณะทางค่านิยมกิจกรรมของผู้อ่าน การสำรวจปรากฏว่า ผู้ที่ใดเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสาธารณะอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น ขององค์การหรือสมาคมต่าง ๆ หรือโบสถ์ อย่างน้อยที่สุด ๑ ครั้งใน ๒ สัปดาห์ สนใจและชอบที่จะบอกรับเป็นสมาชิกมากกว่าคนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมใดเลย

๓. ลักษณะในค่านของครอบครัว การสำรวจปรากฏว่าครอบครัวซึ่งมีรายได้ทั้งหมด (รวมทั้ง เงินเดือนและรายได้ของสมาชิกทั้งหมดในครอบครัวบวกกับเงินรายได้จากการลงทุน) เดือนละประมาณ ๕,๐๐๐ ดอลลาร์ หรือมากกว่านั้น มีความสนใจและชอบที่จะบอกรับเป็นสมาชิกมากกว่าครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ดอลลาร์ต่อเดือน นอกจากนี้จากการวิจัยปรากฏว่า ครอบครัวที่ใดอาศัยอยู่ใน Richland County ไม่น้อยกว่า ๓ ปี จะบอกรับเป็นสมาชิกมากกว่าครอบครัวที่มาอยู่ใหม่และครอบครัวที่มีบ้านเป็นของตนเองสนใจและชอบที่จะบอกรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์มากกว่าครอบครัวที่เช่าบ้านอาศัยอยู่

Guillermo, ไคทำวิจัยเพื่อสำรวจผู้อ่านหนังสือพิมพ์ Taliba ซึ่งเป็น

๑๘ Artemio Ramos Guillermo, "A Readership of TALIBA, A Philippine Newspaper", Dissertation Abstract, (New York: September, Vol. 34, 1973), P. 1306 - 1307.

หนังสือพิมพ์ภาษาตากาลอกฉบับที่เก่าแก่มากฉบับหนึ่งของประเทศฟิลิปปินส์ ตั้งมาตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง ปัจจุบันมีจำนวนจำหน่ายสูงที่สุดถึงวันละ ๒๐๐,๐๐๐ ฉบับ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีสังเกตแบบสอบถามเป็นภาษาตากาลอกให้กับสมาชิกของหนังสือพิมพ์ Taliba ซึ่งได้สุ่มมาจากผู้ที่อยู่ในคำบสต่าง ๆ จำนวน ๔๕๐ คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ได้รับคำตอบกลับคืนมา ๔๔๗.๗ เปอร์เซนต์

ผลของการวิจัยพบว่า ๒ ใน ๓ ของผู้อ่าน Taliba เป็นผู้แต่งงานแล้ว อายุระหว่าง ๒๕ - ๔๔ ปี มีการศึกษาชั้นสูงระดับโรงเรียนหรือวิทยาลัย อาศัยในที่อยูปัจจุบันมาแล้ว ๕ - ๒๐ ปี บ้านที่อาศัยเป็นบ้านเช่า มีสมาชิกในครอบครัวเป็นผู้ใหญ่มากกว่า ๓ คน และเด็กมากกว่า ๓ คน เป็นพวกที่มีรายได้ต่ำจนถึงรายได้ปานกลางอยู่ในระดับชั้นจากผู้ใช้แรงงานจนถึงช่างเทคนิค และทำกิจการเล็ก ๆ เป็นของตนเอง หรือเป็นเสมียน เป็นข้าราชการ

เนื้อหาที่ผู้อ่านสนใจมากที่สุดคือคอลัมน์ความคิดเห็น บทบรรณาธิการ ข่าวเกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียนและนักศึกษา การประชุมสภา ส่วนเนื้อหาซึ่งผู้อ่านไม่ค่อยสนใจคือเรื่องเพศกับเรื่องอาชญากรรม

ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ Taliba ส่วนมากชอบที่จะให้ Taliba เป็นสื่อกลางที่สำคัญที่จะอำนวยความสะดวกให้ข่าวสารความรู้กับชุมชน ในจำนวนผู้อ่าน Taliba นี้ ส่วนใหญ่ผู้อ่านเอง และยังปรากฏว่าส่วนมากผู้อ่านเหล่านี้ จะมีเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์เป็นของตนเอง และบางที่ยังบอกรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์และนิตยสารฉบับอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ผลวิจัยยังพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นเจ้าของสื่อกับการศึกษาที่ได้รับด้วย และผู้มีการศึกษาสูงส่วนมากจะบอกรับเป็นสมาชิกสิ่งพิมพ์

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น พอสรุปให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับกรวิจัยในครั้งนี้ คือ จากผลการวิจัยของในประเทศ พบว่าทั้งอาจารย์มหาวิทยาลัย ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาและระดับต่ำกว่า ส่วนใหญ่จะสนใจอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน และอ่านข่าวที่เป็นสาระประโยชน์ (hard news) แม้ว่าเมื่ออ่านแล้วไม่เชื่อถือทั้งหมดก็ตาม แต่ก็นับว่าหนังสือพิมพ์ให้ผลดีมากกว่าผลเสีย คือมีข่าวและบทความที่ให้

ประโยชน์ และช่วยส่งเสริมในด้านการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้ยังเห็นว่าหนังสือพิมพ์มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเลือกอาชีพ และเป็นสื่อที่มีแรงกระตุ้นนักเรียนทั้งทางบวกและทางลบ ส่วนด้านประชาชนทั่วไปนั้น การวิจัยพบว่าในชนบททางภาค ผู้สนใจอ่านหนังสือพิมพ์ส่วนมากจะเป็นผู้อยู่ในเขตเทศบาล และผู้มีฐานะ เศรษฐกิจดีสังคมดี จะอ่านมากกว่ากลุ่มอื่น ชาวที่ชอบอ่านมักเป็นเรื่องใกล้ตัว เช่น ชาวท้องถิ่น ชาวในประเทศ และชอบอ่านบทความประเภทความคิดเห็นมากกว่าเนื้อเรื่องจริง

ส่วนผลการวิจัยของต่างประเทศพบว่าหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นต่อสังคม และใช้เป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอนได้ดี ในฟิลิปปินส์พบว่าผู้อ่านสนใจคอลัมน์ความคิดเห็น บทบรรณาธิการ เรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมของคนหนุ่มสาว และข่าวของบ้านเมืองมาก ในสหรัฐพบว่า การเลือกอ่านบทบรรณาธิการจะมีความแตกต่างกันตามบทบาทและสถานะของผู้อ่านแต่ละคน และยังมีผลวิจัยที่ปรากฏว่าคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม มักจะมีความสนใจหนังสือพิมพ์มากจนกระทั่งขอได้รับเป็นสมาชิก

ขอสรุปข้างต้นนี้ จะเห็นถึงความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกวิจัยกำลังทำอยู่และจะเสนอในรูปแบบตารางที่ ๔ และขอสรุปผลวิจัยที่ ๕ ไต่ถามเกี่ยวกับลักษณะการอ่าน ความสนใจ ข้อคิดเห็น ตลอดจนแนวทางการปรับปรุงคุณภาพหนังสือพิมพ์ให้ดีขึ้น ซึ่งการวิจัยเรื่องที่ได้อ่านอยู่นี้เป็นส่วนที่จะหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงคุณภาพของหนังสือพิมพ์ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านในด้านการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อไป